

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
студентів спеціальності 073 «Менеджмент» (спеціалізація
«Управління персоналом та економіка праці»)
усіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
управління персоналом та економіки праці
Протокол № 8
від «20» лютого 2017 р.

Податкова система. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 073 «Менеджмент» (спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці») усіх форм навчання/ Укл.: Ільєнко Р.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2017. – 59 с.

Укладачі: ІЛЬЄНКО РОСТИСЛАВА ВАСИЛІВНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці

Відповідальний за випуск:

КИЧКО ІРИНА ІВАНІВНА, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці, доктор економічних наук, доцент

Рецензент: БОНДАР ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ, кандидат економічних наук, професор кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КУРСУ.....	6
ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	9
Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система та податкова політика держави	9
Тема 2. Державна фіскальна служба України. Організація податкової роботи	12
Тема 3. Податок на додану вартість	14
Тема 4. Акцизний податок. Митні платежі	21
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	27
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування....	33
Тема 7. Рентна плата за спеціальне використання води та лісових ресурсів. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України	39
Тема 8. Місцеві податки та збори	44
ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	50
ГЛОСАРІЙ.....	52
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	56

ВСТУП

Податкова система відображає відносини між державою з одного боку і юридичними та фізичними особами – з другого, з приводу формування державних централізованих фінансових ресурсів. Ці фінансові відносини впливають як на кінцеві результати діяльності суб'єктів господарювання та їх інтереси у суспільному виробництві, так і на фінансовий стан держави. Таким чином курс «Податкова система» охоплює найбільш важливі та проблемні питання цих відносин.

Сучасний фахівець у галузі економіки для здійснення успішної роботи на керівних посадах фінансово-економічних служб у різних галузях економіки повинен володіти комплексом знань із гуманітарних, фундаментальних і фахових дисциплін, мати добру практичну підготовку, що дозволить давати об'єктивну оцінку економічним процесам, що відбуваються у суспільстві. З огляду на це, курс «Податкова система» є важливим у навчальному процесі.

Методичні вказівки призначені для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» (спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці») усіх форм навчання і містять робочу програму, плани практичних занять, тестові завдання, прикладні задачі з курсу «Податкова система» та питання для самостійної роботи. Підготовка до практичних занять передбачає уважне вивчення навчальної літератури, поданої у списку в кінці методичних вказівок.

Практичні заняття, які поводяться за основними темами дисципліни «Податкова система» у формі вільного обговорення, мають за мету узагальнення і систематизацію знань, отриманих студентами у ході підготовки до занять, а також розвиток у них самостійного мислення, здібностей до вільного обміну думками, вміння знайти правильний підхід до вирішення практичних завдань.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є формування системи знань, вмінь та навичок, необхідних для розуміння побудови податкової системи, принципів взаємодії її складових частин у правовому полі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова система» є ознайомлення студентів з видами податків та зборів, які необхідно сплачувати платнику податків; визначенням бази та об'єкта оподаткування; правильним застосуванням ставок податків, зборів та пільг з оподаткування; розгляд термінів сплати податків та зборів; ознайомлення з порядком складання податкової звітності та строками її подання до фіскальних органів; ознайомлення з відповідальністю платників за порушення норм податкового законодавства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

–визначення та сутність податків, податкової системи, їх роль і місце у процесі формування доходної частини бюджету України;

–основні функції податків, етапи генезису податків, термінологію оподаткування, класифікацію податків за різними ознаками;

–принципи оподаткування;

–види податків та зборів, що існують в Україні;

–законодавчу базу, яка регулює питання податкової системи в Україні;

–особливості оподаткування юридичних і фізичних осіб в Україні;

–методику обчислення та сплати різних форм і видів податкових платежів до бюджетів різних рівнів згідно з вимогами чинного податкового законодавства.

вміти:

–вміти працювати із законодавчим та інструктивним матеріалами, науковими та навчальними літературними джерелами;

–обчислювати розміри податкових платежів до бюджетів різних рівнів згідно з вимогами чинного податкового законодавства.

2 ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КУРСУ

Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система та податкова політика держави

Економічна суть і значення податків. Податки в системі державних доходів. Функції податків та механізм їх реалізації. Елементи податку. Класифікація податків. Становлення податкової системи України, її склад та структура. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Принципи побудови податкової системи. Обсяг видатків бюджету, як визначальна база побудови податкової системи.

Тема 2. Державна фіскальна служба України. Організація податкової роботи

Історія формування державної податкової (фіскальної) служби України. Державна фіскальна служба України в сучасних умовах: організаційна структура, завдання та функції. Права та обов'язки платників податків. Обов'язки та відповідальність посадових осіб державних податкових органів, їх правовий та соціальний захист. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів ДФС.

Основи та організація податкової роботи, її основні елементи. Правове регламентування встановлення податків. Порядок реєстрації платників, облікові документи. Облік надходжень податків та зборів. Контроль за своєчасним надходженням податків. Порядок та форми розрахунків з бюджетом. Особові рахунки платників податків.

Податкові перевірки: види, порядок проведення та оформлення результатів. Податкові консультації. Визначення суми податкових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів. Відповідальність платників за своєчасність і правильність розрахунків з бюджетом і за подання декларації.

Тема 3. Податок на додану вартість

Історія розвитку, сутність і фіскальна роль податку на додану вартість (ПДВ) як форми універсального акцизу. Платники податку та порядок їх реєстрації. Ставки, об'єкт оподаткування, пільги. Порядок обчислення і сплати податку. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або відшкодуванню з бюджету та строки проведення розрахунків. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України. Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Методика складання та порядок подання податкової декларації з податку на додану вартість до державного податкового органу.

Тема 4. Акцизний податок. Митні платежі

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Платники, об'єкт та база оподаткування. Підакцизні товари та ставки

податку. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України та товарів, які ввозяться на митну територію України. Порядок визначення сум і строки сплати податку. Особливості маркування підакцизних товарів. Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою акцизного податку.

Мито в системі непрямих податків та його види. Митна політика та її цілі. Платники мита. Об'єкт та база оподаткування. Поняття митної вартості. Види митних ставок. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств

Бюджетне значення податку на прибуток підприємств. Платники податку та об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Склад витрат та порядок їх визнання. Об'єкти амортизації та методи її нарахування. Податкова база, ставки та порядок обчислення і сплати податку на прибуток підприємств. Податкова декларація з податку на прибуток підприємств. Оподаткування операцій особливого виду.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Економічна основа оподаткування доходів фізичних осіб та його роль в умовах ринкових відносин. Платники податку, об'єкт та база оподаткування, ставки. Податкова знижка. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги. Порядок нарахування, утримання, сплати (перерахування) податку до бюджету та подання звітності. Оподаткування фізичних осіб-підприємців, що не є платниками спрощеної системи оподаткування. Порядок оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (єдиний внесок). Платники єдиного внеску. База нарахування єдиного внеску. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску. Порядок подання звіту за єдиним податком.

Тема 7. Рентна плата за спеціальне використання води та лісових ресурсів. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України

Підстави і мета встановлення плати за ресурси. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів: платники та об'єкт оподаткування. Ставки, порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів. Рентна плата за спеціальне використання води: платники та об'єкт оподаткування, ставки та порядок обчислення рентної плати. Особливості обчислення рентної плати за спеціальне використання води при встановленні лімітів використання води. Рентна плати за користування радіочастотним ресурсом України: платники, об'єкт оподаткування, ставки,

порядок обчислення та сплати до бюджету.

Плата за користування надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати до бюджету. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати до бюджету. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати до бюджету.

Тема 8. Місцеві податки та збори

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування (єдиного податку) суб'єктів малого підприємництва. Перелік юридичних і фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачуються єдиний податок. Групи платників єдиного податку. Особливості нарахування і сплати єдиного податку, строки і порядок сплати та подання розрахунків для юридичних осіб. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.

Значення інституту місцевих податків і зборів у регіональній економіці. Склад місцевих податків і зборів. Повноваження місцевих органів влади щодо встановлення місцевих податків і зборів. Збір за місця для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати до бюджету. Туристичний збір: платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення та сплати до бюджету.

Плата за землю: загальна характеристика. Платники податку, об'єкт та база оподаткування. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження і якісних характеристик. Порядок встановлення ставок для земель, грошову оцінку яких проведено і не проведено. Особливості встановлення ставок для різних платників та видів діяльності. Пільги щодо сплати податку для фізичних осіб та юридичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню. Податковий період із сплати податку. Порядок та строки обчислення плати за землю. Індксація нормативної грошової оцінки земель.

Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкт оподаткування, ставки, пільги. Об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, що не є об'єктом оподаткування. Порядок обчислення та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати до бюджету збору за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір: платники, об'єкт оподаткування, ставки. Порядок нарахування та сплати до бюджету.

3 ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

Сутність і види податків.

Податкова система та податкова політика держави

Питання для обговорення

1. Виникнення та історичний розвиток оподаткування.
2. Суть та принципи оподаткування.
3. Поняття податку, його роль в економіці України.
4. Основні елементи податку.
5. Класифікація податків.
6. Поняття податкової системи.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. Податки виникли внаслідок:

- а) розвитку торгівлі;
- б) становлення промисловості;
- в) виникнення держави.

2. Податки характеризуються як:

- а) збори, відрахування, платежі підприємств у міністерства;
- б) форма фінансових відносин між державою і підприємствами, побудована на основі еквівалентності;
- в) обов'язкові платежі, що сплачуються юридичними і фізичними особами до бюджету в розмірі і в терміни, встановлені законодавством;
- г) дохід (прибуток) підприємства, що перераховується до бюджету.

3. Податки виконують функції:

- а) фіскальну, контрольну;
- б) розподільчу, регулюючу, стимулюючу;
- в) розподільчу, стимулюючу, фіскальну;
- г) фіскальну, регулюючу, контрольну.

4. Податкова система характеризується як:

- а) сукупність податків, які встановлює держава;
- б) сукупність зборів, які встановлює держава;
- в) сукупність податків і зборів, які встановлює держава;
- г) сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів.

4. Які види податків формують податкову систему України відповідно до Податкового кодексу?

- а) прямі та непрямі;

- б) пропорційні та фіксовані;
- в) місцеві та загальнодержавні.

5. Місцеві збори зараховуються до:

- а) місцевих бюджетів;
- б) спеціальних фондів;
- в) державного бюджету.

6. Забезпечення однакового підходу до суб'єктів господарювання (юридичних і фізичних осіб, включаючи нерезидентів) при визначенні обов'язків щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) - це:

- а) принцип рівності, недопущення дискримінації;
- б) принцип рівномірності сплати;
- в) принцип рівнозначності та пропорційності.

7. Забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення – це принцип:

- а) стимулювання розвитку підприємницької діяльності;
- б) принцип рівності;
- в) принцип соціальної справедливості.

8. Податкову систему в цілому характеризують такі умови оподаткування, як:

- а) порядок встановлення і введення в дію податків;
- б) порядок розподілу податків між бюджетами різних рівнів;
- в) фінансові відносини між державою та платником податку.

9. Який податок, з вказаних, не належить до місцевих податків і зборів?

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) акцизний податок;
- в) єдиний податок.

10. Не є обов'язковими для встановлення сільськими, селищними та міськими радами:

- а) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- б) рентна плата;
- в) акцизний податок.

11. До елементів податку належать:

- а) принципи оподаткування;
- б) система податкових органів;
- в) база оподаткування.

12. Податкова ставка характеризується як:

- а) сума податку, визначена до сплати в бюджет;

- б) законодавчо встановлений розмір податку на одиницю об'єкта оподаткування;
- в) сума, фактично сплачена до бюджету;
- г) процентна ставка, за якою визначається сума відрахувань до сплати в місцевий бюджет.

13. До прямих податків належать:

- а) ПДВ, податок на прибуток підприємств, мито, податок з доходів фізичних осіб;
- б) Податок на прибуток підприємств, єдиний податок, рентна плата, податок з доходів фізичних осіб;
- в) Податок на прибуток підприємств, акцизний податок, податок на майно, ввізне (імпортне) мито;
- г) Податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб, акцизний податок, ПДВ.

14. До непрямих податків належать:

- а) ПДВ, акцизний податок, ввізне (імпортне) мито;
- б) ПДВ, акцизний податок, рентна плата;
- в) Акцизний податок, державне мито, податок на майно;
- г) Єдиний податок, податок на майно, податок з доходів фізичних осіб.

15. До загальнодержавних податків і зборів належать:

- а) Податок на додану вартість, екологічний податок, туристичний збір;
- б) ПДВ, акцизний податок, податок на прибуток підприємств;
- в) Єдиний податок, податок з доходів фізичних осіб;
- г) Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

16. До місцевих податків належать:

- а) Податок на додану вартість;
- б) Акцизний податок;
- в) Єдиний податок;
- г) Екологічний податок.

Розв'язати задачу.

Задача 1

Необхідно визначити податкове навантаження в країні. Відомо, що валовий внутрішній продукт (ВВП) держави за рік становить 1702 млрд.ум.од., а податкові надходження до зведеного бюджету становлять:

- прями податки (ПП) 420 млрд. ум. од.,
- непрямі податки (НП) 360 млрд. ум. од.

Задача 2

Податкові виплати (ПВ) підприємства за звітний рік становлять:

- з податку на прибуток — 34 тис. грн;

- з податку на додану вартість — 49 тис. грн;
- з інших податків та зборів — 12 тис. грн.

Балансовий прибуток (БП) підприємства за звітний рік становить 297 тис. грн. Необхідно визначити податкове навантаження підприємства.

Задача 3

За результатами документальної перевірки фінансово-господарської діяльності підприємства за рік встановлено заниження суми ПДВ, що належить до сплати до бюджету у розмірі 10000 грн. та податку на прибуток підприємства у сумі 3400 грн. Визначити розмір штрафних санкцій, що будуть накладені на підприємство за порушення норм податкового законодавства.

Задача 4

Протягом року встановлено, що підприємством порушено терміни подання податкової звітності з ПДВ за січень та квітень. Визначити розмір штрафних санкцій за несвоєчасне подання податкової звітності.

Питання для самостійної роботи

1. Дайте визначення поняттю «податок»?
2. Які основні види податку були розповсюджені на території України за часів Київської Русі?
3. Які принципи податку виділяють згідно до вимог Податкового Кодексу України?
3. Розкрийте сутність елементу податку «база оподаткування»?
4. Дайте визначення елементу податку «об'єкт оподаткування»?
5. Чи є в Україні чітко виражені загальнодержавні і місцеві податки?
1. Дайте визначення податкової системи.
2. Назвіть основні принципи побудови податкової системи України.

Література: [2, 8, 10, 11].

Практичне заняття 2

Державна фіскальна служба України. **Організація податкової роботи**

Питання для обговорення

1. Державна фіскальна служба України. Організаційна структура та основні завдання.
2. Права та обов'язки платників податків.
3. Організація обліку платників податків. Порядок взяття та зняття з обліку платників податків.
4. Оперативний облік податків та зборів органами податкової служби.
5. Податкові перевірки: види, порядок проведення та оформлення результатів.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. *Формування доходної частини бюджетів здійснюється за рахунок реалізації такої функції податків:*

- а) фіскальної;
- б) регулюючої;
- в) контрольної.

2. *Основна частка доходів бюджету складається з:*

- а) доходів від майна, що є власністю держави, доходів від приватизації;
- б) надходжень від зовнішньоекономічної діяльності;
- в) податкових надходжень.

3. *Чи можуть бути змінені ставки податків і зборів протягом бюджетного року?*

- а) ні;
- б) так;

в) не можуть, за винятком випадків, пов'язаних із застосуванням антидемпінгових, компенсаційних і спеціальних заходів відповідно до законів України.

4. *Державні цільові фонди формуються за рахунок:*

- а) податків і зборів з фізичних осіб;
- б) податків і зборів з юридичних осіб;
- в) податків і зборів з фізичних та юридичних осіб.

5. *Загальне керівництво при визначенні митної політики здійснюють:*

- а) МОН; ВРУ;
- б) МФУ; ДФС;
- в) МВС; КМУ;
- г) ВРУ; КМУ.

6. *Державну фіскальну службу України очолює:*

- а) Міністр фінансів України;
- б) Прем'єр-міністр України;
- в) Голова Державної фіскальної служби України.

7. *За яке порушення податкового законодавства встановлено підвищену відповідальність платника податків?*

- а) порушення терміну подання податкової звітності;
- б) порушення терміну складання податкової декларації;
- в) приховання об'єкта оподаткування;
- г) несвоєчасне перерахування податку до бюджету.

Питання для самостійної роботи

1. Назвіть основні органи податкового контролю в Україні.
2. Історія формування державної податкової служби України.
3. Проаналізуйте роль органів управління податкової системи.
4. Вкажіть методи проведення податкового контролю в Україні.
5. Розкрийте зміст фінансових та адміністративних санкцій, які накладаються органами державної податкової служби.
6. Обов'язки та відповідальність посадових осіб державних податкових органів, їх правовий та соціальний захист.
7. Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України.
8. Державний реєстр фізичних осіб.
9. Ким і з якою метою використовується ідентифікаційний номер?
10. Податкові консультації.
11. Визначення суми податкових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів.
12. Відповідальність платників за своєчасність і правильність розрахунків з бюджетом і за подання декларації.

Література: [4, 7, 8, 9, 11].

Практичне заняття 3 **Податок на додану вартість**

Питання для обговорення

1. Платники податку та порядок їх реєстрації.
2. Ставки, об'єкт оподаткування, пільги з ПДВ.
3. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або відшкодуванню з бюджету та строки проведення розрахунків.
4. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. *Податок на додану вартість - це:*
 - а) загальнодержавний прямиий податок;
 - б) загальнодержавний непрямиий податок;
 - в) місцевий податок.
2. *Платник ПДВ – це особа:*
 - а) кінцевий споживач товарів (послуг);
 - б) особа, в якій загальна сума від здійснення оподатковуваних операцій з постачання товарів (послуг), нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх дванадцяти календарних місяців на митній території України, сукупно перевищує 1000000 грн. (без ПДВ);
 - в) юридичні і фізичні особи, що здійснюють підприємницьку діяльність.

3. Платниками ПДВ не є:

- а) фізичні особи-платники єдиного податку за ставкою 3%;
- б) особи, що здійснюють поставки товарів (робіт, послуг) на митній території України, обсяги яких перевищують 1000000 грн. протягом останніх дванадцяти календарних місяців;
- в) будь-яка особа, що ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню.

4. Об'єктами оподаткування ПДВ є операції платників податку з:

- а) виплати у грошовій формі заробітної плати (інших прирівняних до неї виплат), а також пенсій, стипендій, субсидій, дотацій за рахунок бюджетів або Пенсійного фонду України чи інших фондів загальнообов'язкового соціального страхування;
- б) передачі майна в оперативну оренду (оперативний лізинг);
- в) постачання товарів (послуг) на митній території України, імпорту або реімпорту товарів (супутніх послуг) на митну територію України, експорту або реекспорту товарів (супутніх послуг).

5. Не є об'єктами оподаткування ПДВ операції з:

- а) емісії, розміщення та продажу за кошти цінних паперів суб'єктів підприємницької діяльності, Національного банку України, Міністерства фінансів України, органів місцевого самоврядування;
- б) ввезення товарів (супутніх послуг) на митну територію України у митному режимі імпорту (реімпорту);
- в) вивезення товарів (супутніх послуг) із території України у митному режимі експорту (реекспорту).

6. Від оподаткування податком на додану вартість звільнені:

- а) операції з постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;
- б) операції з постачання товарів за договорами фінансового лізингу;
- в) натуральні виплати у рахунок оплати праці фізичним особам, що перебувають у трудових відносинах із платником ПДВ.

7. База оподаткування ПДВ по операціях з постачання товарів (послуг) на митній території України визначається виходячи з:

- а) фактичної вартості операції;
- б) середнього рівня регульованих або вільних цін на аналогічні товари;
- в) їх договірної (контрактної) вартості, але не нижче звичайних цін, з урахуванням загальнодержавних обов'язкових податків та зборів (крім ПДВ та акцизного податку).

8. Відповідно до Податкового кодексу України ставки ПДВ становлять:

- а) 0 %; 7%; 20 %;
- б) 0%; 10%; 20 %;
- в) 0 %, 17 %, 20 %.

9. За нульовою ставкою ПДВ обкладаються такі операції:

- а) з експорту товарів (супутніх послуг), якщо їх експорт підтверджений митною декларацією, оформленою відповідно до вимог митного законодавства;
- б) з продажу на митній території України продукції, виробленої з давальницької сировини на території України;
- в) з комісійної торгівлі.

10. За ставкою 20 % ПДВ оподатковуються операції з:

- а) надання послуг з інкасації коштів, розрахунково-касового обслуговування;
- б) з постачання послуг з міжнародного перевезення пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом;
- в) ввезення товарів (супутніх послуг) на митну територію України у розмірах, що підлягають оподаткуванню.

11. Податкове зобов'язання з ПДВ – це:

- а) загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником ПДВ в звітному податковому періоді;
- б) сума ПДВ, сплачена платником ПДВ при придбанні товарів (отриманні послуг) із метою їх подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності в звітному податковому періоді;
- в) загальна сума поставок товарів (супутніх послуг) платника ПДВ за договірною (контрактною) вартістю в звітному податковому періоді.

12. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при здійсненні операцій з постачання товарів платником ПДВ за кошти є:

- а) дата відвантаження товарів або дата оформлення документа, що засвідчує факт поставки товарів платником ПДВ;
- б) дата перерахування коштів платником ПДВ на банківський рахунок постачальника;
- в) дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталась раніше: або дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника ПДВ, або дата відвантаження товарів платником ПДВ.

13. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при здійсненні операцій з ввезення товарів платником ПДВ на митну територію України є:

а) залежно від того, яка з подій відбулася раніше – або дата отримання коштів на банківський рахунок платника ПДВ в оплату поставок або дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання платником ПДВ;

б) дата подання митної декларації для митного оформлення;

в) податкові зобов'язання не виникають.

14. Податковий кредит з ПДВ – це:

а) сума податкового боргу платника ПДВ перед бюджетом;

б) сума податку, одержана (нарахована) платником ПДВ у звітному податковому періоді;

в) сума ПДВ, сплачена (нарахована) платником ПДВ у звітному податковому періоді у зв'язку з придбанням або виготовленням товарів з метою їх подальшого використання в оподаткованих операціях у межах господарської діяльності платника ПДВ.

15. Документом, що підтверджує право платника ПДВ на податковий кредит з ПДВ у разі придбання товарів на території України є:

а) товарна накладна;

б) податкова накладна;

в) декларація з ПДВ.

16. Документом, що підтверджує право платника ПДВ на податковий кредит при імпорті товарів є:

а) податкова накладна;

б) митна декларація, що підтверджує сплату (нарахування) податкового зобов'язання з ПДВ;

в) декларація з ПДВ.

17. Не дозволяється включення до податкового кредиту з ПДВ витрат:

а) що не підтверджені податковими накладними чи митними деклараціями;

б) у зв'язку з придбанням (виготовленням) товарів (послуг), які призначаються для їх використання у господарській діяльності платника ПДВ;

в) у зв'язку з імпортом основних фондів з метою їх подальшого використання у межах господарської діяльності платника ПДВ.

18. Датою виникнення права платника ПДВ на податковий кредит у разі придбання товарів за кошти на митній території України вважається:

а) дата першої з подій, що відбулася раніше: або дата перерахування коштів з банківського рахунку платника ПДВ в оплату товарів, або дата отримання платником ПДВ податкової накладної;

б) дата отримання податкової накладної;

в) дата оприбуткування отриманих товарів від постачальника.

19. Датою виникнення права платника ПДВ на податковий кредит у разі імпортування товарів вважається:

- а) дата сплати ПДВ платником по податкових зобов'язаннях відповідно до митної декларації;
- б) дата оформлення податкової накладної;
- в) дата перерахування коштів з банківського рахунку платника ПДВ в оплату товарів.

20. Платник ПДВ повинен перерахувати у бюджет:

- а) позитивну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
- б) суму податкового зобов'язання з ПДВ;
- в) від'ємну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.

21. Мають право на отримання бюджетного відшкодування з ПДВ особи, які:

- а) мали обсяги оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців менші, ніж заявлена сума бюджетного відшкодування;
- б) мають позитивну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
- в) правильної відповіді немає.

22. Звітними податковими періодами з ПДВ є:

- а) календарний місяць або календарний квартал незалежно від обсягів оподатковуваних операцій платника ПДВ;
- б) календарний квартал;
- в) календарний місяць, а платники єдиного податку, які сплачують ПДВ, можуть вибрати квартальний податковий період.

23. Звітним податковим документом з ПДВ є:

- а) податкова накладна;
- б) митна декларація;
- в) податкова декларація з ПДВ.

Розв'язати задачі

Задача 1

Підприємство за березень сплатило в бюджет податок на додану вартість (ПДВ) у сумі 8000 грн. Визначити:

1. Дати виникнення та суму податкового зобов'язання з ПДВ у березні.
2. Дати виникнення права на податковий кредит з ПДВ та суму податкового кредиту в березні.
3. Чи правильно підприємством була нарахована та сплачена сума ПДВ у бюджет за березень. Зробити висновки за результатами розрахунків.

Вихідні дані щодо операцій підприємства наведені у таблицях 1 і 2:

Таблиця 1 - Операції щодо реалізації продукції підприємством

Сума операції (без ПДВ), грн.	Дата відвантаження продукції підприємством	Дата надходження грошей на рахунок підприємства
30 000	3.03	8.03
20 000	5.03	14.04
10 000	6.03	6.03
17 000	28.01	12.03
14 000	17.03	15.03

Таблиця 2 – Операції щодо закупівлі підприємством сировини

Сума операції (у т.ч. ПДВ), грн.	Дата отримання податкової накладної від постачальника	Дата перерахування грошей на рахунок постачальника
10 000	13.03	8.02
20 000	5.03	14.06
4 000	16.03	18.03
17 000	28.03	12.01
12 000	17.02	15.03

Задача 2

Магазин «Техніка» реалізує побутову техніку. Станом на 01.09 в магазині на обліку рахувалось 50 пральних машин, які були придбані по 6 900 грн. (в т.ч. ПДВ) кожна. На початку місяця було отримано ще 60 пральних машин по 7 100 грн. (в т.ч. ПДВ) кожна. У кінці місяця всі пральні машини були продані по 8200 грн. (в т.ч. ПДВ) кожна. Визначити: оподатковуваний оборот; суму ПДВ, що сплачується до бюджету.

Задача 3

Підприємство виготовляє і реалізує лимонад. Собівартість лимонаду – 6,65грн./л, норма рентабельності – 17 %, вартість сировини, що визначає податковий кредит підприємства– 4,64 грн./л. (без ПДВ). За звітний період було реалізовано 2 000 л лимонаду. Визначити суму ПДВ, яку підприємство повинне сплатити до бюджету.

Задача 4

Підприємство виготовляє і реалізує ситро. Ціна реалізації ситра (в т.ч. ПДВ) – 8,2 грн./л, норма рентабельності – 26 %. Відомо, що 75 % собівартості складає сировина, закуплена у постачальників, що визначає право підприємства на податковий кредит. За звітний період було реалізовано 4 000 л ситра. Визначити суму ПДВ, яку підприємство повинне сплатити до бюджету.

Задача 5

Протягом звітного періоду підприємством здійснено такі операції:

- отримано доходи від реалізації товарів, послуг і робіт на суму 220 000 грн. (без ПДВ);
- оприбутковано сировину і матеріали для виготовлення продукції на суму 50 000 грн. (без ПДВ);
- нараховано заробітну плату працівникам підприємства 30 000 грн.;
- здійснено обов'язкові нарахування на заробітну плату працівників — 6600 грн.;
- здійснено передплату періодичного видання «Вісник податкової служби України» — 1200 грн. (в т. ч. ПДВ);
- нараховано амортизацію основних фондів виробничого призначення — 5000 грн.;
- здійснено витрати зі сплати податку, які не підтверджені документально, на суму 2000 грн. (без ПДВ);
- придбано верстати для використання їх у виробництві продукції, на суму 240 000 грн. (з ПДВ);
- придбано устаткування з метою подальшого перепродажу на суму 280000 грн. (без ПДВ);
- реалізовано верстати, що обліковуються на балансі підприємства, на суму 300 000 грн. (з урахуванням ПДВ);
- сплачено податок на прибуток — 2800 грн.;
- отримано будинок складу в оперативну оренду. Нараховано орендну плату — 4800 грн. (без ПДВ);

Визначити величину ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного періоду.

Питання для самостійної роботи

1. Історія розвитку, сутність і фіскальна роль податку на додану вартість (ПДВ) як форми універсального акцизу.
2. Дайте визначення термінів об'єкту, бази і ставки оподаткування ПДВ.
3. Які господарські операції можуть виступати в якості об'єкту оподаткування ПДВ?
4. Назвіть операції, які не можуть виступати в якості об'єкту оподаткування ПДВ.
5. Порядок і умови складання та реєстрації податкової накладної?
6. Як необхідно розраховувати суму податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету або бюджетному відшкодуванню?

Література: [2, 4, 8, 10, 11].

Практичне заняття 4
Акцизний податок. Митні платежі

Питання для обговорення

1. Сутність акцизного податку як форми специфічного акцизу.
2. Об'єкт оподаткування акцизним податком.
3. Податкові ставки, база оподаткування, порядок нарахування та сплати акцизного податку до бюджету.
4. Порядок виробництва, зберігання, продажу марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
5. Митні платежі та їх роль в економічній політиці держави.
6. Елементи мита, його види та класифікація.
7. Особливості розміщення та декларування товарів у митних режимах.
8. Порядок нарахування та сплати мита.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. *Акцизний податок класифікується як:*
 - а) прямиий;
 - б) універсальний непрямиий;
 - в) специфічний непрямиий.

2. *Платниками акцизного податку є:*
 - а) імпортери підакцизних товарів;
 - б) експортери підакцизних товарів;
 - в) покупці підакцизних товарів.

3. *Оборот з реалізації підакцизних товарів визначається як:*
 - а) митна вартість з врахуванням ПДВ;
 - б) митна вартість без врахування ПДВ та акцизного податку;
 - в) митна вартість без врахування акцизного податку.

4. *Ставки акцизного податку:*
 - а) адвалорні;
 - б) специфічні;
 - в) комбіновані.

5. *Акцизний податок обчислюється за ставками у відсотках до обороту з продажу:*
 - а) для експортованих товарів;
 - б) для товарів, що реалізуються за вільними цінами;
 - в) для товарів, що передаються на зберігання.

6. Назвіть об'єкт оподаткування для обчислення акцизного податку за використанням відсоткової ставки.

- а) собівартість продукції;
- б) ціна виробника (оптова ціна);
- в) ціна виробника + акцизний податок;
- г) ціна виробника + ПДВ.

7. Акцизний податок не справляється при реалізації підакцизних товарів (продукції):

- а) на експорт за іноземну валюту;
- б) кінцевому споживачу;
- в) за бартерними контрактами.

8. До підакцизних товарів не належать:

- а) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво; тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- б) ювелірні вироби, хутро;
- в) нафтопродукти, скраплений газ; легкові автомобілі, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикла.

9. Марка акцизного податку:

- а) підтверджує сплату акцизного податку;
- б) є спеціальним знаком маркування товарів;
- в) є різновидом податкового векселя;
- г) є гарантом майбутньої сплати акцизного податку.

10. Підприємство «Тоніс» завозить з Румунії підакцизні товари, провозить через Україну і реалізовує в Білорусі, тоді акцизний податок:

- а) стягується;
- б) не стягується;
- в) оподатковується за ставкою 0 %.

11. Підприємство «Омега» ввезло зразки підакцизних товарів з Польщі на Україну з метою показу їх на презентації. Акцизний податок:

- а) стягується ;
- б) не стягується;
- в) оподатковується за ставкою 0 %;
- г) оподатковується або не оподатковується залежно від виду товару.

12. Як сплачується акцизний податок, обчислений у євро, з товарів, що імпортуються в Україну?

- а) у валюті України за обмінним курсом НБУ на день подання ВМД;
- б) у валюті України за обмінним курсом НБУ на останній робочий день звітного кварталу;

в) у валюті України за обмінним курсом НБУ на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація товару.

13. Податкові ставки адвалорні та специфічні одночасно за акцизним податком встановлюються для таких підакцизних товарів:

- а) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- б) нафтопродукти, скраплений газ; автомобілі, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли;
- в) тютюнові вироби (сигарети без фільтру, цигарки, сигарети з фільтром).

14. За класифікаційними ознаками мито можна віднести до:

- а) загальнодержавних податків;
- б) місцевих податків;
- в) зборів до цільових фондів.

15. Непрямий податок на споживання, який стягується з товарів, що переміщуються через митний кордон України — це:

- а) митний збір;
- б) мито;
- в) акцизний податок.

16. Митний збір зараховується:

- а) до державного бюджету України;
- б) до місцевих бюджетів;
- в) залишається в розпорядженні митниці.

17. Митна вартість, єдиний митний тариф являють собою:

- а) перелік і механізм нарахування мита;
- б) елементи нарахування мита;
- в) сфера застосування мита;
- г) вірної відповіді немає.

18. Ціна товар , яка фактично сплачена, або підлягає сплаті на момент перетину митного кордону України – це:

- а) собівартість товару;
- б) єдиний митний тариф;
- в) митна вартість товару.

19. Під час ввозу або вивозу товарів, при виробництві яких прямо або побічно використовувались субсидії застосовується:

- а) антидемпінгове мито;
- б) компенсаційне мито;
- в) спеціальне мито.

20. Антидемпінгове мито передбачає застосування:

- а) понижених ставок;
- б) підвищених ставок;
- в) звичайних ставок.

21. Плата за митне оформлення — це:

- а) акцизний податок;
- б) митний збір;
- в) мито.

22. Якщо при імпорті в Україну товарів до фактурної вартості включено транспортні витрати по Україні, то митна вартість товарів:

- а) не дорівнює фактурній;
- б) дорівнює фактурній;
- в) немає вірної відповіді.

23. Базою для нарахування мита є:

- а) фактурна вартість;
- б) митна вартість;
- в) митна вартість з ПДВ.

24. Спеціальне мито застосовується:

- а) в цілях захисту економічних інтересів України та її товаровиробників;
- б) для підтримки імпорту в державі;
- в) для підтримки експорту товарів з країни.

25. Базою для нарахування митного збору є:

- а) митна вартість;
- б) митна вартість з ПДВ;
- в) фактурна вартість.

26. При ввезенні на митну територію України товарів в обсягах або за таких умов, що заподіюють значну шкоду національному товаровиробнику, застосовується:

- а) антидемпінгове мито;
- б) компенсаційне мито;
- в) спеціальне мито;
- г) інше.

27. У разі дискримінаційних дій проти України з боку інших держав, застосовується:

- а) антидемпінгове мито;
- б) компенсаційне мито;
- в) спеціальне мито;

г) інше.

28. Митний режим, який вводиться відносно імпорту товарів з країн, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння, та країн, що розвиваються, має назву:

- а) повний;
- б) пільговий;
- в) преференційний;
- г) компенсаційний.

29. Мито, що формується шляхом багатосторонніх переговорів і не може підвищуватися державою в односторонньому порядку, має назву:

- а) преференційне;
- б) пільгове;
- в) автономне;
- г) конвенційне.

Розв'язати задачі.

Задача 1

ТОВ «Лідер» – виробник алкогольних напоїв – відвантажило в звітному періоді покупцю ТОВ «Грант» вина виноградні натуральні в обсязі 1500 л. Контрактна вартість товару становить 40500 грн. без урахування ПДВ та акцизного податку.

Визначити суму акцизного податку, що має сплатити ТОВ «Лідер», контрактну вартість із урахуванням непрямих податків та ціну 1 л вина. Ставка акцизного податку визначена ст. 215 ПКУ.

Задача 2

Підприємство-виробник реалізувало горілку 40% вмісту спирту в кількості 8000 пляшок ємністю 0,5 л. Розрахувати оподатковуваний оборот в натуральному вимірі та суму акцизного податку, яка підлягає сплаті до бюджету і яка приходить на 1 пляшку алкогольного виробу. Ставка акцизного податку визначена ст. 215 ПКУ.

Задача 3

Роздрібна ціна на сигарети з фільтром з власною назвою «Іскра» становить 18,45 грн. за пачку. Задекларована виробником ціна за одну пачку сигарет без акцизного податку та ПДВ – 11,6 грн.

Розрахувати суму акцизного податку за твердими та відсотковими ставками та перевірити правильність складання роздрібною ціни.

До відома: ставки акцизного податку на сигарети з фільтром визначені ст. 215 ПКУ.

Задача 4

Підприємство-резидент «Надія» на підставі договору купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «О'кей» одержало товар на суму 14 500 дол. США, у тому числі транспортні послуги на території України на 800 дол. США на умовах СРТ (перевезення оплачене до пункту призначення м. Чернігів). Даний товар обкладається митом за ставкою 10%. Ставка митного збору 0,2%. Розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ. До відома: курс валюти, встановлений НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації - 28,54 грн./дол. США.

Задача 5

Підприємство-резидент «Віра» на підставі договору за-купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Глорія» відвантажило товар на суму 17 000 дол. США (4 т за ціною 4250 дол. США за тону) відповідно до рахунка-фактури з відстрочкою платежу, на умовах DAF (постачання до кордону) станція Чоп (кордон Україна-Словаччина). Даний товар обкладається митом за ставкою 12%, ставка митного збору 0,2%. Необхідно розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ. Курс валюти, встановлений НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації – 28,54грн./дол. США.

Задача 6

Митна вартість ввезеного з Німеччини на митну територію України нового транспортного засобу становить 18000 євро, з робочим об'ємом двигуна 2000см³. Розрахувати митну вартість, суми мита, акцизного податку та ПДВ.

До відома: курс валют, встановлений НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації – 30,8 грн./євро. Ставка ввізного мита становить 10%, ставка акцизного податку встановлена ст. 215 ПКУ.

Питання для самостійної роботи

1. Які основні види акцизного податку Ви знаєте?
 2. Що є об'єктом оподаткування акцизним податком?
 3. Які особливості оподаткування акцизним податком категорій товарів з використанням акцизної марки?
 4. Назвіть особливості сплати акцизного податку виробниками підакцизних товарів.
 5. Які існують особливості виробництва, зберігання, продажу марок акцизного податку?
 6. Які операції є об'єктами оподаткування акцизним податком?
 7. Розкрийте поняття об'єкта оподаткування акцизним податком імпортованих товарів при продажу їх на митній території України.
 8. Які підакцизні товари не є об'єктом оподаткування акцизним податком?
 9. Визначте особливості мита як непрямого податку.
 10. В чому полягає різниця між митом і державним митом.
3. Назвіть особливості сплати мита при експорті продукції.

11. Які існують особливості сплати мита при імпорті продукції.
12. Чи відноситься митний збір до податкових платежів?
13. Опишіть процедуру митного контролю.
14. Які документи необхідно представити при проходженні митного контролю?
15. Розкрийте поняття «митний кордон» України.
16. Які види переміщень через митний кордон ви знаєте?
17. Назвіть види мита, що застосовуються в цілях захисту економічних інтересів України та її товаровиробників.

Література: [1, 2, 8, 9, 11].

Практичне заняття 5 **Податок на прибуток підприємств**

Питання для обговорення

1. Податок на прибуток підприємств як форма корпоративного прибуткового оподаткування.
2. Платники, ставки та пільги з податку на прибуток підприємств.
3. Порядок визначення доходів та витрат підприємства.
4. Основні засоби на підприємстві. особливості нарахування амортизації.
5. Об'єкт оподаткування та порядок сплати податку до бюджету.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. Чи слід відносити до складу доходів платника податку на прибуток суми безповоротної фінансової допомоги, а також вартість товарів, одержаних без оплати їх вартості?

- а) ні;
- б) так, але в окремих випадках;
- в) так;
- г) так, але не частіше одного разу на рік.

2. Доходи від операційної діяльності платника податку на прибуток - це:

- а) загальна сума доходу платника податку, одержана від реалізації продукції основного виробництва;
- б) виручка від реалізації продукції, робіт, послуг та доходи від позареалізаційних операцій;
- в) загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності отримана протягом звітного періоду;
- г) правильної відповіді немає.

3. *Вкажіть, які доходи платника податку на прибуток класифікуються як «інші доходи»:*

- а) кошти або вартість майна, що надходять платнику податку у вигляді прямих інвестицій;
- б) доходи від операцій оренди/лізингу;
- в) вартість основних засобів, безоплатно отриманих платником і податку з метою здійснення їх експлуатації;
- г) суми штрафів, фактично отримані за рішенням сторін договору;
- д) суми попередньої оплати та авансів, отримані в рахунок оплати товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

4. *Датою визначення доходів від надання послуг та виконання робіт визнається:*

- а) дата надходження коштів на рахунок платника податків;
- б) дата складання акту, який підтверджує виконання робіт;
- в) дата фактичного отримання платником податку товарів, послуг;
- г) дата нарахування платником податків доходу.

5. *До яких витрат включають собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг?*

- а) фінансових витрат;
- б) інших витрат звичайної діяльності;
- в) загальновиробничих витрат;
- г) витрат операційної діяльності.

6. *Вкажіть, до яких витрат включаються суми попередньої (авансової) оплати товарів, робіт, послуг?*

- а) операційних витрат;
- б) загальновиробничих витрат;
- в) не включаються до складу витрат;
- г) інших витрат.

7. *Платниками податку на прибуток підприємств є:*

- а) фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою отримання доходу як на території України, так і за її межами;
- б) суб'єкти господарської діяльності, бюджетні, громадські та інші підприємства, установи та організації, які здійснюють діяльність, спрямовану на отримання прибутку як на території України, так і за її межами;
- в) особи, обсяг оподатковуваних операцій з продажу товарів яких за останні 12 календарних місяців перевищив 1 000 000 грн.;
- г) фізичні або юридичні особи, які є платниками єдиного податку.

8. Які суб'єкти господарювання класифікуються як платники податку на прибуток:

- а) резиденти - юридичні особи, які проводять господарську діяльність виключно на території України;
- б) резиденти - юридичні особи, які проводять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;
- в) представництва платника податків, що знаходяться на території будь-якої територіальної громади;
- г) нерезиденти, що отримують доходи в Україні та мають дипломатичні привілеї або імунітет.

9. Суми емісійного доходу, отриманого платником податку на прибуток, включаються до:

- а) доходів від операційної діяльності;
- б) доходів від адміністративної діяльності;
- в) інших доходів;
- г) доходів, що не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування.

10. Амортизації підлягають витрати з:

- а) придбання товарів і запасів для забезпечення господарської діяльності підприємства;
- б) придбання основних засобів та нематеріальних активів виробничого призначення;
- в) нарахування заробітної плати робітникам підприємства;
- г) придбання основних засобів та нематеріальних активів невиробничого призначення.

11. Витрати на ремонт, реконструкцію, модернізацію та інші поліпшення основних засобів входять до складу витрат у розмірі:

- а) 100%;
- б) не більше 10% оподаткованого прибутку попереднього звітного року;
- в) не більше 2% фонду оплати праці звітного періоду (кварталу);
- г) не більше 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного року.

12. Вкажіть метод, за яким сума амортизаційних відрахувань визначається діленням вартості, що амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів:

- а) метод прискореного зменшення залишкової вартості;
- б) прямолінійний метод;
- в) кумулятивний метод;
- г) метод зменшення залишкової вартості.

13. До складу яких витрат підприємства відносяться витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інших послуг з утримання виробничих приміщень?

- а) загальновиробничих витрат;
- б) інших операційних витрат;
- в) адміністративних витрат;
- г) фінансових витрат;
- д) прямих матеріальних витрат.

14. До складу витрат підприємства у вигляді виплат фізичним особам, згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру, відносяться:

- а) витрати на оплату основної та додаткової заробітної плати;
- б) премії та заохочення;
- в) витрати на оплату авторської винагороди;
- г) витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;
- д) витрати на підвищення кваліфікації працівників,

15. Вкажіть, які податкові періоди встановлюються при сплаті податку на прибуток підприємств:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;
- в) календарний рік.

16. Відповідно до Податкового кодексу України об'єктом оподаткування податком на прибуток резидента є:

- а) сума чистого прибутку платника податку;
- б) прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів (виконаних робіт, наданих послуг) та суму інших витрат звітного податкового періоду;
- в) прибуток, який визначається шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат та амортизаційних відрахувань.

17. До складу доходу звітного періоду за податком на прибуток включають:

- а) доходи від реалізації товарів (виконання робіт, надання послуг);
- б) дивіденди, отримані від резидентів;
- в) суми податку на додану вартість, нарахованого на вартість продажу товарів, якщо платник податку на прибуток є платником ПДВ.

18. До складу доходів звітнього періоду за податком на прибуток не включають:

- а) доходи, не враховані в обчисленні доходу періодів, що передують звітньому, та виявлені у звітньому періоді;
- б) суми штрафів та/або пені, фактично отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду;
- в) сума попередньої оплати та авансів, отримані в рахунок оплати реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

19. Датою визнання доходу від реалізації товарів з метою визначення податку на прибуток вважається дата:

- а) яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше: або дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника податку, або дата відвантаження товарів платником податку;
- б) дата переходу покупцеві права власності на такий товар;
- в) дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника податку.

20. До складу витрат підприємства з метою визначення податку на прибуток не включають:

- а) будь-які витрати, не підтвержені відповідними розрахунковими та іншими документами, ведення яких передбачено правилами податкового обліку;
- б) сума ПДВ у складі вартості придбаних товарів (робіт, послуг) для подальшого використання у господарській діяльності, якщо платник податку на прибуток не є платником ПДВ;
- в) витрати на відрядження фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з платником податку.

21. Основна ставка податку на прибуток підприємств становить:

- а) 20 %;
- б) 25 %;
- в) 18 %;
- г) 21%

22. Платник податку на прибуток повинен подати податкову декларацію з відповідного податку в податковий орган протягом:

- а) календарних 10 календарних днів після закінчення звітнього податкового періоду;
- б) 20 календарних днів після закінчення звітнього податкового періоду;
- в) 40 календарних днів після закінчення звітнього податкового періоду;
- г) 60 календарних днів після закінчення звітнього податкового періоду.

Розв'язати задачі.

Задача 1

Протягом звітного кварталу підприємством здійснено наступні операції:

1. Нараховано амортизацію основних засобів у розрахунку на місяць 3200грн.
2. Сплачено рентну плату за спеціальне використання води в межах ліміту - 1517 грн.
3. Отримано безповоротну фінансову допомогу - 27500 грн.
4. Закуплено сировину та матеріали (у т.ч. ПДВ) - 412500 грн.
5. Реалізовано товари (у т.ч. ПДВ) - 825000 грн.
6. Здійснено первинну емісію акцій - 137500 грн.
7. Виплачена заробітна плата працівникам виробничого цеху - 270000 грн.
8. Отримано передплату від покупця – 91670 грн.
9. Відвантажено товари на експорт — 10 000 євро.

Розрахувати: оподатковуваний прибуток підприємства, податок на прибуток, який підлягає сплаті за результатами звітного періоду, та суму чистого прибутку, що залишиться у розпорядженні підприємства після сплати податку.

До відома: ставка ПДВ - 20%. Офіційний курс гривні до євро на дату складання ВМД - 3065,75 грн. за 100 євро. Підприємство є платником податку на прибуток на загальних підставах за ставкою 18%.

Задача 2

Протягом звітного періоду підприємством здійснено наступні операції:

1. Доходи від реалізації товарів, послуг та робіт становлять 325000 грн. (у т.ч. ПДВ).
2. Сума штрафів, неустойки та пені, отриманих за рішенням сторін договору - 867 грн.
3. Оприбутковано сировину для виготовлення товарної продукції на 162500 грн. (без урахування ПДВ).
4. Придбано токарний верстат вартістю 812500 грн. (без урахування ПДВ).
5. Нараховано заробітну плату працівникам підприємства, зайнятим на виробництві, 27500 грн.
6. Здійснено нарахування єдиного соціального внеску на фонд оплати праці працівників підприємства, зайнятих на виробництві - 10247 грн.
7. Амортизаційні відрахування звітного періоду – 7500 грн.

Визначити оподатковуваний прибуток підприємства, податок на прибуток, який підлягає сплаті за результатами звітного кварталу, та суму чистого прибутку, що залишиться у розпорядженні підприємства після сплати податку. Підприємство є платником податку на прибуток на загальних підставах.

Задача 3

Приватне підприємство «Зоря» протягом звітного періоду здійснило наступні операції:

1. Відповідно до договору купівлі-продажу, що передбачає оплату грошима, підприємство реалізувало готову продукцію. Операції здійснено в такому порядку:

- у січні на поточний рахунок підприємства-виробника надійшла часткова передплата (аванс) за продукцію, яка була відвантажена у лютому, в розмірі 384000 грн. з ПДВ;

- у лютому відвантажено готову продукцію покупцю. Сума згідно з накладною становить 640000 грн. з ПДВ;

- у березні на поточний рахунок підприємства надійшла доплата за відвантажену продукцію в сумі 256000 грн. з ПДВ.

2. Відповідно до договору, що передбачає оплату взаємними постачаннями, операції здійснено в такому порядку:

- у лютому підприємством виконано будівельні роботи. Відповідно до акту приймання робіт, сума склала 320000 грн. з ПДВ;

- у березні підприємством оприбутковано запасні частини на суму 266666,7 грн. без урахування ПДВ.

Визначити суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті за результатами звітного кварталу.

Питання для самостійної роботи

1. В чому полягає сутність податку на прибуток?
2. Назвіть платників податку на прибуток підприємства.
3. Перерахуйте основні елементи податку на прибуток підприємства.
4. Які існують особливості визначення складу доходу підприємства.
5. На які групи поділяються доходи та витрати платника податку на прибуток?
6. Назвіть особливості визначення собівартості продукції на підприємстві.
7. Перерахуйте основні групи основних засобів на підприємстві.
8. За якими методами нараховується амортизація основних засобів і необоротних активів?
9. Хто з платників сплачує авансові внески з податку на прибуток?

Література: [2, 3, 5, 6, 7].

Практичне заняття 6

Податок на доходи фізичних осіб. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Питання для обговорення

1. Сутність оподаткування доходів фізичних осіб.
2. Платники, об'єкт та база оподаткування ПДФО.
3. Податкова соціальна пільга.
4. Ставки податку та порядок нарахування та сплати податку до бюджету.
5. Податкова знижка з ПДФО.
6. Оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб.

7. Особливості оподаткування окремих видів доходів

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. *Податок на доходи фізичних осіб – це:*

- а) загальнодержавний непрямий податок;
- б) загальнодержавний прямий податок;
- в) місцевий податок.

2. *Платниками податку на доходи фізичних осіб є:*

- а) винятково фізичні особи-резиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження на території України та іноземні доходи;
- б) фізичні особи-резиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження на території України та іноземні доходи; фізичні особи-нерезиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження на території України;
- в) юридичні особи (резиденти та нерезиденти), що здійснюють підприємницьку діяльність.

3. *Податковим агентом щодо податку на доходи фізичних осіб є:*

- а) фізична особа-резидент, який отримує як доходи з джерелом їх походження з території України, так й іноземні доходи;
- б) фізична особа, яка безпосередньо виконує трудову функцію за дорученням або наказом працедавця згідно з умовами укладеного з ним трудового договору;
- в) юридична особа (її відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента-юридичної особи, які зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову звітність податковим органам.

4. *Об'єктом оподаткування з податку на доходи фізичних осіб для платника-резидента є:*

- а) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід із джерелом їх походження з України;
- б) доходи з джерела їх походження в Україні, які підлягають кінцевому оподаткуванню при їх виплаті;
- в) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи;
- г) загальний місячний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної плати.

5. *До складу загального місячного оподаткованого доходу включають:*

- а) дохід від надання майна в оренду;
- б) пенсії або щомісячне довічне грошове утримання;

- в) аліменти;
- г) суму надміру витрачених коштів, отриманих платником на відрядження або під звіт відповідно до законодавства.

6. До складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу з податку на доходи фізичних осіб включаються:

- а) сума коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт;
- б) аліменти, що виплачуються платнику податку;
- в) доходи у вигляді заробітної плати, інші виплати та винагороди, нараховані платнику податку відповідно до умов трудового договору.

7. До складу загального місячного оподаткованого доходу не включають:

- а) кошти або майно, отримані як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, у сумах, підтверджених обвинувальним вироком суду, незалежно від призначеної ним міри покарання;
- б) заробітну плату;
- в) кошти, отримані на відрядження або під звіт;
- г) доходи від продажу об'єктів прав інтелектуальної власності.

8. До складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу з податку на доходи фізичних осіб не включаються:

- а) сума стипендії, яка виплачується з бюджету учню, студенту, ординатору, аспіранту в межах, визначених законом;
- б) дохід у вигляді вартості успадкованого майна;
- в) оподатковуваний дохід (прибуток), не включений до розрахунку загальних оподатковуваних доходів попередніх податкових періодів та самостійно виявлений у звітному періоді платником податку.

9. Основна ставки податку на доходи фізичних осіб становить:

- а) 18% від об'єкта оподаткування;
- б) 20% від об'єкта оподаткування;
- в) 15% від об'єкта оподаткування;
- г) правильної відповіді немає.

10. Податкова соціальна пільга за податком на доходи фізичних осіб застосовується до доходу, нарахованого як заробітна плата, якщо його розмір не перевищує суми:

- а) що дорівнює одній мінімальній заробітній платі на момент нарахування доходу платника податку;
- б) яка дорівнює сумі місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на момент нарахування доходу платнику податку;
- в) яка дорівнює сумі місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень.

11. Податкова соціальна пільга застосовується до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати:

- а) тільки за одним місцем його нарахування (виплати);
- б) за основним й одним неосновним місцем нарахування (виплати) доходу;
- в) за необмеженою кількістю місць нарахування (виплати) доходу.

12. На податкову соціальну пільгу у розмірі 100 % має право:

- а) платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років;
- б) учасник бойових дій під час Другої світової війни;
- в) інвалід 2 групи;
- г) студент

13. Право на застосування 150 % податкової соціальної пільги з податку з доходів фізичних осіб має платник податку, який:

- а) утримує двох чи більше дітей віком до 18 років у розрахунку на кожну таку дитину;
- б) постраждав внаслідок Чорнобильської катастрофи та віднесений до 1 або 2 категорії;
- в) є колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою.

14. У разі, якщо платник податку з доходів фізичних осіб має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав:

- а) податкова соціальна пільга дорівнює сумі пільг, розрахованих за кожною підставою;
- б) податкова соціальна пільга застосовується один раз з підстави, що передбачає її найбільший розмір;
- в) податкова соціальна пільга застосовується один раз з підстави, що передбачає її найменший розмір.

15. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб – це:

- а) сума витрат, на яку дозволяється зменшення суми загального річного оподаткованого доходу платника податку-резидента;
- б) сума бюджетної заборгованості перед платником податку на доходи фізичних осіб;
- в) сума загальних місячних оподатковуваних доходів звітного року, а також іноземних доходів, одержаних платником податку протягом такого року.

16. Витрати, які на даний момент включаються до складу податкової знижки платника ПДФО:

- а) сума коштів, сплачених на користь закладів освіти для компенсації вартості здобуття вищої освіти платником податку;

- б) сума коштів, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування платника;
- в) сума витрат на сплату страхових платежів за договорами довгострокового страхування життя;
- г) частина суми процентів, сплачених за користування іпотечним житловим кредитом

17. Які із цих витрат платник податку на доходи фізичних осіб не може включити до податкової знижки?

- а) косметичне лікування;
- б) придбання ліків, пов'язаних з лікуванням цукрового діабету платника;
- в) протезування зубів з використанням дорогоцінних металів;
- г) лікування від алкогольної залежності.

18. Об'єкт спадщини оподатковується податком на доходи фізичних осіб при отриманні спадщини за нульовою ставкою до:

- а) вартості власності, що успадковується будь-яким членом родини спадкодавця першого ступеня споріднення;
- б) вартості власності, що успадковується будь-яким членом родини спадкодавця другого ступеня споріднення;
- в) вартості власності, що успадковується будь-яким резидентом-членом родини спадкодавця.

19. Декларація з податку на доходи фізичних осіб має подаватись платником податку у визначених Податковим кодексом випадках у термін:

- а) до 1 квітня наступного року;
- б) до 1 травня наступного року;
- в) термін подачі декларації не обмежений.

Розв'язати задачі.

Задача 1

У березні поточного року працівнику було нараховано та сплачено наступні доходи:

- заробітна плата у розмірі 10900 грн.;
- лікарняні за дні хвороби у звітному місяці - 1900 грн. (лікарняний тривав 5 днів);
- винагорода за цивільно-правовим договором за виконані у березні роботи у сумі 760 грн.

Розрахувати суми оподатковуваного доходу, податку на доходи фізичних осіб та єдиного соціального внеску, які мають бути сплачені до бюджету працівником та роботодавцем.

Задача 2

У лютому поточного року працівника прийнято на роботу (посадовий оклад – 3200 грн.) та нараховано за звітний період:

- заробітна плата – 2000 грн.;
 - щомісячна сума аліментів - 500 грн.;
 - виграш у державну лотерею – 100 грн.;
 - заміна товару по гарантії - 420 грн.;
 - отримано робочий одяг і взуття загальною вартістю 500 грн.;
 - отримано в спадщину грошові кошти на суму 5 000 грн. від спадкоємця першого ступеня споріднення;
 - доход від продажу 1 мотоциклу (протягом року) за нотаріально засвідченим договором купівлі-продажу – 10 000 грн.
- Визначити суму оподаткованого доходу, суми нарахованого єдиного соціального внеску та податку на доходи фізичних осіб.

Задача 3

Громадянка має посвідчення постраждалої від ЧАЕС 1 категорії, є самотньою матір'ю двох дітей у віці до 18 років.

Громадянка у звітному місяці має такі доходи:

- нараховано заробітну плату за основним місцем роботи відповідно до штатного розкладу — 3200,00 грн.;
- нараховано оплату лікарняного листка тимчасової непрацездатності за основним місцем роботи — 620,00 грн.;
- сума державної матеріальної соціальної допомоги — 560,00 грн.;

Визначити суму єдиного соціального внеску та податку з доходів фізичних осіб, що необхідно сплатити до бюджету.

Завдання 4

Визначити суму податкової знижки та відшкодування з бюджету за податком на доходи фізичних осіб за підсумками звітного року, якщо нарахована заробітна плата платника податку за місцем основної роботи за становитиме 50 тис. грн., а сума коштів, що має сплатити платник податку на користь закладу вищої освіти для компенсації вартості його навчання за рік, - 10 тис. грн.

За яких обставин платника податку може скористатися правом на податковий кредит за податком на доходи фізичних осіб у звітному році?

Питання для самостійної роботи

1. Назвіть платників податку на доходи фізичних осіб в Україні.
2. Розкрийте зміст об'єкту оподаткування та бази оподаткування з податку на доходи фізичних осіб.
3. Які податкові пільги застосовуються до платників податку на доходи фізичних осіб?
4. В чому різниця між податковими пільгами і податковими знижками?
5. Які діють податкові знижки з податку на доходи фізичних осіб?
6. Розкрийте порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету.

7. Назвіть особливості сплати податку на доходи фізичних осіб, що проводять незалежну професійну діяльність.

Література: [2, 3, 5, 6, 7].

Практичне заняття 7

Рентна плата за спеціальне використання води та лісових ресурсів. **Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України**

Питання для обговорення

1. Екологічний податок: платники, об'єкт та база оподаткування, порядок нарахування та сплати.
2. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
3. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
4. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
5. Рентна плата за спеціальне використання води.
6. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. Платником екологічного податку є:

- а) суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;
- б) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;
- в) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами;
- г) суб'єкти господарювання, які розміщують на власних територіях (об'єктах) виключно відходи як вторинну сировину.

2. Існують наступні види джерел забруднення навколишнього природного середовища:

- а) стаціонарні та пересувні джерела забруднення;
- б) водні джерела забруднення;

- в) лісові джерела забруднення;
- г) ядерні джерела забруднення

3. Не є платниками екологічного податку:

а) суб'єкти господарювання, юридичні особи та інші підприємства, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу здійснюються скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;

б) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;

в) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами;

г) юридичні і фізичні особи.

4. Базовим податковим періодом для екологічного податку є:

- а) календарний рік;
- б) календарний місяць;
- в) календарний квартал;
- г) півріччя.

5. Рентна плата за користування надрами справляється у вигляді:

- а) плати за користування надрами для видобування корисних копалин;
- б) плати за користування водними ресурсами;
- в) плати за використання лісових ресурсів;
- г) екологічного податку.

6. Базою оподаткування плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:

- а) кількість видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- б) вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- в) нормативна грошова оцінка видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини);
- г) нормативна вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини).

7. Об'єктом оподаткування плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, є:

- а) обсяг підземного простору (ділянки) надр для зберігання природного газу та газоподібних продуктів - активний об'єм зберігання газу в пористих чи тріщинуватих геологічних утвореннях (пластах-колекторах);

б) корисні копалини, видобуті з надр при створенні, використанні, реконструкції геологічних об'єктів природно-заповідного фонду, якщо використання цих корисних копалин не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності;

в) обсяг підземного простору (ділянки) надр для зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів - об'єм спеціально створених та існуючих гірничих виробок (відпрацьованих і пристосованих), а також природних порожнин (печер);

г) обсяги мінеральних вод, що видобуті державними дитячими спеціалізованими санаторно-курортними закладами, в частині обсягів, що використовуються для лікування на їх території.

8. Рентна плата за спеціальне використання води не справляється за:

а) використання води водних об'єктів;

б) використання води, отриманої від інших водокористувачів;

в) використання води без її вилучення з водних об'єктів для потреб гідроенергетики і водного транспорту;

г) використання води для протипожежних потреб.

9. Платниками рентної плати за спеціальне використання води є:

а) суб'єкти підприємницької діяльності, що використовують водні ресурси для промислових та інших потреб за допомогою та без застосування спеціальних пристроїв;

б) водокористувачі всіх форм власності;

в) власники водозабірних систем;

г) усі відповіді вірні.

10. Які водні ресурси підлягають лімітуванню?

а) вода, що проходить через турбіни ГЕС;

б) водні ресурси, якими користується водний транспорт під час експлуатації водних шляхів вантажними суднами;

в) водні ресурси, якими користується водний транспорт під час експлуатації водних шляхів пасажирськими суднами;

г) обсяг води, який використовують водокористувачі, з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання;

д) правильної відповіді немає.

11. Нормативи рентної плати за спеціальне використання води встановлюються:

а) у копійках за одну тоннаж-добу експлуатації вантажних суден та одне місце-добу експлуатації пасажирських суден;

б) у копійках за кубічний метр води, використаної для промислових потреб платника;

в) у копійках за 10000 кубічних метрів води, пропущеної через турбіни гідроелектростанцій;

г) у копійках за тонну води, використаної для промислових потреб платника.

12. У разі понадлімітного використання води, плата за воду:

- а) не сплачується;
- б) стягується за умови надання заяви до податкових органів;
- в) сплачується у 5-кратному розмірі за рахунок прибутку підприємств;
- г) сплачується у 5-кратному розмірі та відноситься до складу витрат підприємства;
- д) правильної відповіді немає.

14. Що є об'єктом обчислення рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?

- а) кількість заготовленої деревини;
- б) вартість проданої деревини;
- в) кількість видобутої живиці;
- г) вартість проданої живиці;
- д) вартість заготівлі другорядних лісових матеріалів.

15. Базовим податковим (звітним) періодом для рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів є:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;
- в) календарний квартал, півріччя, три квартали, рік;
- г) календарний місяць або календарний квартал залежно від об'єму використаної деревини.

16. Базовим податковим (звітним) періодом для рентної плати за спеціальне використання води є:

- а) календарний рік;
- б) календарний місяць;
- в) календарний квартал;
- г) півріччя.

Розв'язати задачі.

Задача 1

Обчислити суму рентної плати за спеціальне використання води за звітний період, використовуючи такі дані. Промислове підприємство, що розташоване в Чернігівській області (басейн річки Десна) у своїй господарській діяльності використовує водні ресурси загальнодержавного значення із змішаного джерела. Установлений ліміт води становить – 1632 м³. Згідно показників вимірювальних приладів, до змішаного джерела водопостачання забрано 1920м³, з них підземної води – 491 м³.

Задача 2

Необхідно розрахувати суму збору за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики за звітний період.

Електростанція розташована в басейні річки Прут. За звітний період обсяг води, пропущений через турбіни, становить 18,20 млн. куб.м.

Задача 3

У Запорізькій області (р. Дніпро) розташоване підприємство водного транспорту, яке експлуатує вантажні та пасажирські судна. За даними обліку з початку року власник експлуатував вантажні судна 183000 тоннаж-діб та пасажирські — 32700 місце-діб. Необхідно розрахувати суму рентної плати за спеціальне використання води, що належить до сплати в бюджет.

Питання для самостійної роботи

1. Назвіть різновиди водокористування.
2. Що є об'єктом нарахування рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів для потреб гідроенергетики і водного транспорту?
3. Як розраховується рентна плата за спеціальне водокористування, якщо водокористувач отримує воду із змішаного джерела?
4. З яких водних ресурсів рентна плата за спеціальне водокористування не справляється?
5. Яким чином розраховується рентна плата за спеціальне використання водних ресурсів у випадку понадлімітного використання води?
6. Яким чином відбувається розподіл коштів від сплаченої рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів між Державним та місцевими бюджетами?
7. Які категорії платників відносяться до постійних, а які — до тимчасових лісокористувачів?
8. Який документ є дозволом на спеціальне використання лісових ресурсів та користування ділянками лісового фонду?
9. Яким чином розраховується розмір плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобуті понад квоти (ліміти) корисні копалини?
10. Поясніть, в яких випадках плата за користування надрами для видобування корисних копалин не справляється.
11. Подання декларації і строки сплати рентної плати.
12. Відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням.

Література: [2, 3, 5, 6, 10].

Практичне заняття 8
Місцеві податки та збори

Питання для обговорення

1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності: загальні положення.
2. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп.
3. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи.
4. Ставки, податковий (звітний) період, порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
5. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
6. Транспортний податок.
7. Плата за землю.
8. Туристичний збір.
9. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Практичні завдання

Тестові завдання:

1. Згідно Податкового кодексу України, до місцевих податків відносять:

- а) податок на додану вартість;
- б) екологічний податок;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

2. Згідно Податкового кодексу України, до місцевих зборів відносять:

- а) збір за місця для паркування транспортних засобів;
- б) збір за право використання місцевої символіки;
- в) ринковий збір;
- г) туристичний збір.

3. Платниками збору за місця для паркування транспортних засобів є:

- а) юридичні особи;
- б) фізичні особи — підприємці;
- в) фізичні особи;
- г) місцеві органи влади.

4. Ставки збору за місця для паркування транспортних засобів встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі:

- а) 0,075% від мінімальної заробітної плати, установленної на 1 січня звітного року;

- б) 0,15% мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного року;
- в) 0,2% мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного року;
- г) 0,1% мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного року.

5. Ставки туристичного збору встановлюються у межах:

- а) від 0,5% до 1% від вартості усього періоду проживання (ночівлі) за мінусом ПДВ;
- б) від 0,5% до 1% від вартості усього періоду проживання (ночівлі), включаючи ПДВ;
- в) від 0,5% до 1% від вартості проживання (ночівлі) за весь звітний період, незалежно від перебування туристів;
- г) від 0,5% до 1% розміру мінімальної заробітної плати.

6. Ставки плати за землю сільськогосподарського призначення становлять:

- а) від 0,1% до 1% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) не більше 1 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- в) від 0,3% до 1 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- г) не більше 3 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

7. Ставки плати за землю для земель, грошову оцінку яких визначено, становлять:

- а) від 0,1% до 1% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) не більше 1 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- в) від 0,3% до 1 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- г) не більше 3 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

8. Ставки земельного податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено:

- а) від 0,1% до 3% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) не більше 3 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- в) від 0,3% до 5 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- г) не більше 12 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

9. Ставки земельного податку за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності):

- а) 3% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) 5 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- в) 8 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- г) 12 % від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

10. Яка кількість найманих працівників встановлена для 1 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) 20 осіб або без найманих працівників;
- б) 10 осіб або без найманих працівників;
- в) без найманих працівників;
- г) правильної відповіді немає.

11. Який обсяг доходу за календарний рік встановлений для 2 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) не перевищує 1 млн. грн.;
- б) не перевищує 1,5 млн. грн.;
- в) не перевищує 3,5 млн. грн.;
- г) не перевищує 5 млн. грн.

12. Який обсяг доходу за календарний рік встановлений для 3 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) не перевищує 1 млн. грн.;
- б) не перевищує 1,5 млн. грн.;
- в) не перевищує 3,5 млн. грн.;
- г) не перевищує 5 млн. грн.

13. Які ставки єдиного податку до доходу, в межах дозволеного граничного обсягу, передбачені для 1 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) 10% розміру прожиткового мінімуму;
- б) 20% розміру прожиткового мінімуму;
- в) 10% мінімальної зарплати на 1 січня податкового (звітного) року;
- г) 20% мінімальної зарплати на 1 січня податкового (звітного) року.

14. Які ставки єдиного податку до доходу в межах дозволеного граничного обсягу передбачені для 2 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) 10% розміру прожиткового мінімуму;
- б) 20% розміру прожиткового мінімуму;
- в) 10% мінімальної зарплати на 1 січня податкового (звітного) року;
- г) 20% мінімальної зарплати на 1 січня податкового (звітного) року.

15. Які ставки єдиного податку передбачені для 3 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) 3% від обсягу доходу у разі сплати ПДВ;
- б) 5% від обсягу доходу без сплати ПДВ;
- в) 10% від мінімальної зарплати на 1 січня податкового (звітного) року;
- г) 20 % від доходу для неплатників ПДВ.

16. До складу доходів платника єдиного податку включаються:

- а) вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг);
- б) суми кредитів;
- в) аванси, передплати, сплачені платником єдиного податку, що повертаються йому;
- г) сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

17. До складу доходів платника єдиного податку не включаються:

- а) надміру сплачені податки та збори, суми єдиного соціального внеску, що повертаються з бюджетів або державних цільових фондів;
- б) суми податку на додану вартість;
- в) виручка у грошовій (готівка та безготівкова) формі;
- г) сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

18. Який звітний період встановлений для 3 групи фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) квартал;
- б) рік;
- в) півріччя;
- г) місяць.

19. Який звітний період встановлений для 1 та 2 груп фізичних осіб-платників єдиного податку?

- а) квартал;
- б) рік;
- в) півріччя;
- г) місяць.

Розв'язати задачі.

Задача 1

Громадянин, що проживає в с. Жовтневе Сумської області, має у користуванні земельну ділянку загальною площею 2,0 га, у тому числі земель сільськогосподарського призначення – 1,7 га. Грошова оцінка земельної ділянки становить 63400 грн. за 1 га. (з урахуванням індексації). З 01.04 поточного року громадянина визнано пенсіонером.

Необхідно розрахувати суму плати за землю, що підлягає перерахуванню в бюджет за поточний рік.

Задача 2

Земельна ділянка знаходиться у спільному користуванні двох організацій: суб'єкта господарювання — 70%, організації інвалідів — 30% . Ділянка загальною площею 2650 м² розташована на території гірського району

Закарпатської області, грошова оцінка ділянки складає 19,2 грн. за 1 м². Визначити розмір плати за землю, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача 3

Землекористувач – приватний підприємець, що займається наданням послуг. Земельна ділянка займає площу 1450 м² і знаходиться на території населеного пункту, грошова оцінка землі якої не проведено. Необхідно розрахувати суму плати за землю, що підлягає перерахуванню в бюджет за поточний рік.

Задача 4

Підприємство має пакувальний майданчик площею 600 кв. м. Протягом звітнього кварталу воно провадило діяльність з надання послуг паркування (90 календарних днів). Розрахувати суму збору за місця для паркування транспортних засобів за звітний квартал, яку підприємство має сплатити до місцевого бюджету.

Задача 5

Розрахувати суму туристичного збору за підсумками звітнього кварталу, яку має сплатити готель «Кемпінг», якщо відомо, що вартість проживання у готелі становить 560 грн. (у т. ч. ПДВ) за одну ночівлю. Ставка туристичного збору встановлена на рівні 1 %. Протягом кварталу у готелі проживало 2 особи по 5 днів кожна, 65 осіб по 2 доби кожна, 16 осіб по 1 добі кожна.

Задача 6

Громадяни Апанасенко, Борисенко, Василенко, Гавриленко та Даниленко мають у власності такі об'єкти житлової нерухомості:

Апанасенко - квартиру площею 54 м²;

–Борисенко – квартиру площею 82 м²;

–Василенко – житловий будинок площею 100 м²;

–Гавриленко - житловий будинок площею 240 м²;

–Даниленко - житловий будинок площею 190 м² та квартиру площею 70 м².

Розрахувати суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, яку повинні сплатити вказані громадяни у звітньому році, якщо органами місцевої влади встановлено ставку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в розмірі 1%.

Питання для самостійної роботи

1. Яке соціальне завдання держави виконують місцеві податки?
2. Перерахуйте основні групи платників єдиного податку.
3. Визначте особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку.
4. Розкрийте порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування.

5. Визначте порядок реєстрації та анулювання реєстрації платників єдиного податку.

6. Відповідальність платника єдиного податку.

7. Хто має право на пільги плати за землю.

8. Назвіть особливості обчислення і сплати податку на землю.

9. Які існують особливості подання податкової звітності при сплаті податку на землю?

10. Особливості нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

11. Особливості нарахування та сплати податку за місця для паркування транспортних засобів.

12. Назвіть особливості сплати туристичного збору.

Література: [2, 4, 8, 9, 11].

4 ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Контрольні заходи з навчальної дисципліни «Податкова система» включають: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (екзамен).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять з навчальної дисципліни і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль проводиться шляхом з'ясування ступеню володіння теоретичними знаннями, необхідними студенту до практичного заняття за конкретною темою, виявлення його активності під час заняття, уміння приймати аналітичні рішення у ході розв'язання практичних задач, здатності представляти інформацію аналітичного характеру за допомогою мультимедійних засобів та обирати правильне рішення з кількох альтернативних (тестування). Розподіл балів, які отримують студенти під час практичних занять за різними формами поточного контролю представлено у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Форми поточного контролю та розподіл балів

Форма контролю	Кількість балів
1	2
Підготовленість до практичних занять (8 занять по 0,5 балів)	0...4
Активність у ході заняття (8 занять по 1 бали)	0...8
Підготовка презентацій, тестів, кросвордів тощо (6 занять по 3 бали)	0...18
Самостійна робота (5 с/р по 4 балів)	0...20
Підсумкова контрольна робота (1 к/р до 10 балів)	0...10
Разом:	0...60

Самостійні роботи проводяться після розгляду кожної другої теми.

Наприкінці вивчення навчальної дисципліни виконується Комплексна контрольна робота. Варіанти завдань до самостійних та контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

Бали, які набрані студентом під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення студентами навчальної дисципліни «Податкова система». Студенти за результатами модульних контролів протягом семестру отримують сумарну модульну оцінку, яка за умов достатньої кількості балів, які набрали студенти протягом семестру, може стати підсумковою на екзамені: 60 Е – зараховано.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни «Податкова система» в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Екзамен для студентів проводиться наприкінці семестру. Екзаменаційні завдання містять 2 теоретичних питання та 1 практичну задачу. Питання до екзамену знаходяться в пакеті документів НМК дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти під час екзамену за різними видами підсумкового контролю з врахуванням результатів поточного контролю подано у таблиці 4.2. Для перерахунку оцінок ECTS в оцінки за національною шкалою використовується таблиця 4.3.

Таблиця 4.2 – Види підсумкового контролю та розподіл балів

Підсумковий контроль		Кількість балів	
	Теоретичне питання 1	0...	10
	Теоретичне питання 2	0...	10
	Практичне завдання	0...	20
	Результат поточного контролю	0...	60
Зважена семестрова оцінка		0...	100

Таблиця 4.3 – Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
0-59	FX	незадовільно	

ГЛОСАРІЙ

Амортизація – систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації);

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), що включається до ціни таких товарів (продукції);

Балансова вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів – сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю з урахуванням переоцінки і сумою накопиченої амортизації;

Бартерна (товарообмінна) операція – господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору;

Безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності майна фізичної особи, за умови, що дії кредитора, спрямовані на примусове стягнення майна боржника, не призвели до повного погашення заборгованості;

в) заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності майна:

суб'єктів господарювання, оголошених банкрутами у встановленому законом порядку або знятих з реєстрації як суб'єкти господарювання у зв'язку з їх ліквідацією;

г) заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності коштів, отриманих від продажу на відкритих аукціонах (публічних торгах) та в інший спосіб, передбачений умовами договору застави, майна позичальника, переданого у заставу як забезпечення зазначеної заборгованості за умови, що інші юридичні дії кредитора щодо примусового стягнення іншого майна позичальника не призвели до погашення заборгованості в повному обсязі;

г) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

д) прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, недієздатними або оголошені померлими, а також прострочена заборгованість фізичних осіб, засуджених до позбавлення волі;

Бюджетне відшкодування – відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування у порядку та за критеріями, визначеними Податковим Кодексом;

Витрати – сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником);

Відчуження майна – будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платникові податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування;

Господарська діяльність – діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами;

Грошове зобов'язання платника податків – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Заробітна плата – основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом;

Доходи – загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами;

Емісійний дохід – сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від емісії (випуску) власних акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів (під час їх первинного розміщення), або над ціною зворотного викупу під час наступних розміщень інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів;

Єдиний реєстр податкових накладних – реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом державної податкової служби в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами;

Звичайна ціна – ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено цим Податковим Кодексом. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін;

Марка акцизного податку – спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого

обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів;

Маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів – наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою чи пачку (упаковку) тютюнового виробу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку;

Матеріальні активи – основні засоби та оборотні активи у будь-якому вигляді (включаючи електричну, теплову та іншу енергію, газ, воду), що не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами;

Нерезиденти – це:

а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;

в) фізичні особи, які не є резидентами України;

Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);

Податкова вимога – письмова вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;

Податкова застава – спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим Кодексом;

Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк);

Податкове повідомлення-рішення – письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених Податковим Кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності;

Пеня – сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

Податкова консультація – допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта з питань адміністрування податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган;

Податковий борг – сума грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), самостійно узгодженого платником податків або узгодженого в порядку оскарження, але не сплаченого у встановлений Податковим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Резиденти – це:

а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізична особа – резидент – фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року, № 4495-VI (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року, №2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Бечко П.К., Захарчук О.А. Основи оподаткування: навч. посіб. / П.К.Бечко, О.А.Захарчук - К.: Центр учбової літератури. - 2009. - 168с.
5. Бюджетна і податкова системи України у запитаннях і відповідях: навч. посіб. / М. І. Бондар [та ін.] ; передм. Т. І. Єфименко. - К. : ДНУ Акад. фін. упр., 2012. - 336 с. - (Серія "Бюджетна і податкова системи: методологія, організація, навчання"). - ISBN 978-966-2380-44-6
6. Калінеску Т. В. Адміністрування податків : навч. посіб. / Т. В. Калінеску, В. О. Корецька- Гармаш, В. В. Демидович - К. : ЦУЛ, 2013. - 290 с. - ISBN 978-6П-01-0414-2.
7. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.]; За ред. І. О. Лютого. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 456 с. — ISBN 978-966-364-886-6.
8. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
9. Попова С. М. Організація податкового контролю : наук.-практ. посіб. / С. М. Попова, В. Д. Понікаров, О. В. Кожушко – К. : ЦУЛ, 2013 - 290 с. - ISBN 978-611-01-0420-3.
10. Сідельникова Л. П., Костіна Н. М. Податкова система: Навч. посібник. —Київ: Ліра-К, 2013. — 604 с.
11. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. посіб. - К: ЦУЛ.-2010.- 326с.

Допоміжна:

12. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
13. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року №2456-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року, № 2341-III. (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року, № 8073-X, (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: [//http://zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

16. Про Митний тариф України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371-III із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//http://zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

17. Бюджетна система : Підручник. Затв. МОН, молоді та спорту України / За ред. Федосова В.М., Юрія С.І. – К. : ЦУЛ, 2012. – 871 с.

18. Данілов О.Д., Фліссак Н.П. Податкова система України та шляхи її реформування. Навчальний посібник. – Парламентське видавництво, К.: 2008 – 320 с.

19. Баліцька В.В. Соціальна справедливість оподаткування крізь призму платоспроможності суб'єктів економіки України/ Баліцька В.В. // Фінанси України. – 2011. - №9. - С. 33–44.

20. Власюк Н. І. Податкова система: навч. посіб. / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська– Львів: „Магнолія - 2006”, 2009. – 230с.

21. Садік М. Вплив податків на довготривале економічне зростання як актуальна проблема фіскальної політики /Садік М., Хан С.-ур-Р., Абдур Руб Хан М. // Актуальні проблеми економіки. – 2014. - №7. – С. 418-429.

22. Деєва Н. М. Оподаткування в Україні: навч. посіб. / Н. М. Деєва, Н. І. Редіна, Т. О. Дулік– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 544с.

23. Демиденко Л.М., Субботович Ю.Л. Податкова система: навч. посіб. - К.: ЦУЛ. -2007. -184с.

24. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / За ред. Т. І. Єфименко, А. М. Соколовської. – К. : ДННУ “Академія фінансового управління”, 2013. – 492 с.

25. Еш С.М. Податкова система. навч. посіб. - Кондор. - 2008. -108с.

26. Жук В.М. Стан і розвиток спеціальних режимів оподаткування аграрного бізнесу / Жук В.П. // Фінанси України. – 2011. - №7. - С. 33–42.

27. Загорський В.С. Бюджетна система та оподаткування в Україні: проблеми розвитку: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК».2008. – 288 с.

28. Квасовський О.Р. Проблемні аспекти прямого оподаткування страхових компаній в Україні / Квасовський О.Р., Стецько М.В. // Фінанси України. – 2011. - №1. -С.52–63.

29. Кожанчиков О.И. Концептуальные основы налогового стимулирования деятельности малого бизнеса / Кожанчиков О.И. // Актуальні проблеми економіки. – 2014. - №4. – С. 394-401.

30. Крисоватий А. І., Валігура В. А. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори / Монографія. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 248 с.

31. Кропельницька С. О. Соціальне страхування: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.

32. Кучерявенко Н.П. Налоговый процесс: учеб. пособ. / Н.П. Кучерявенко – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 392 с.

33. Лютий І.О. Податкова система: навч. посіб. / І.О. Лютий – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 456 с.

34. Майбуров И.А. Реформирование налоговых систем. Теория,

методология и практика: монография.-К.: Кондор, 2011.-352 с.

35. Мартинюк В.П. Факторний аналіз чинників впливу на розміри податкових надходжень до державного бюджету України / Мартинюк В.П. // Фінанси України. – 2011. - №1. -С. 40–51

36. Мельник В.М. Еволюція поглядів на дохід і прибуток підприємства як потенційні об'єкти оподаткування. / Мельник В.М., Борзенкова О.Д. // Фінанси України. – 2011. - №10. - С. 32–43.

37. Мельник В.М. Податкові важелі підтримки вітчизняних товаровиробників у посткризовий період: новації Податкового кодексу / Мельник В.М., Мельничук Г.С. // Фінанси України. – 2011. - №8. - С. 51–58.

38. Молдован О.О., Шевченко О.В. Пріоритети реформування податкової політики України: як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності? – К.: НІСД, 2010. – 80 с.

39. Нікітішин А.О. Сучасна теорія і практика економіки оподаткування / Нікітішин А.О. // Актуальні проблеми економіки. – 2011. - № 8(122). – С 305.

40. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодення) // Вісник податкової служби України. - 2013. - № 45. - С. 5-54.

41. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К. Податковий облік: Навч. посіб. – Тернопіль: Карт-бланш, 2010. – 260 с.

42. Поддєрьогін А.М. Корпоративне податкове планування у фінансовому управлінні підприємством / Поддєрьогін А.М., Черненко В.К. // Фінанси України. – 2011. - №4. - С. 47–54.

43. Римар О.Г. Фіскальна ефективність податкової системи в контексті антикризового регулювання / Римар О.Г. // Актуальні проблеми економіки. – 2011. - № 4(118). – С 224.

44. Синчак В.П. Методичні засади реєстрації платників ПДВ в Україні / Синчак В.П. // Фінанси України. – 2011. - №6. - С. 54–61.

45. Соколовська А.М. Дискусійні питання реформування ПДВ / Соколовська А.М., Твардієвич В.О. // Фінанси України. – 2011. - №8. - С. 35–50.

46. Соколовська А.М. Проблеми моніторингу ефективності надання податкових пільг в Україні / Соколовська А.М. // Фінанси України. – 2011. - №3. - С. 42–53.

47. Тімарцев О.Ю. Розвиток функцій податків у сучасних умовах / Тімарцев О.Ю. // Актуальні проблеми економіки. – 2014. - №3. – С. 448-455.

48. Тимченко О.М. Дієвість методів управління податковим боргом у контексті новацій Податкового кодексу / Тимченко О.М. // Фінанси України. – 2011. - №3. - С. 54–62.

49. Юшко С.В. Амортизація основних засобів у контексті Податкового кодексу України / Юшко С.В. // Фінанси України. – 2011. - №3. - С. 63–71.

50. Юшко Спрощена система оподаткування для фізичних осіб – підприємців: історія й перспективи застосування / Юшко С.В. // Фінанси України. – 2011. - №4. - С. 38–46.

51. Шуліченко Т.В. Податок на землю як складова дохідної частини місцевих бюджетів України / Шуліченко Т.В. // Актуальні проблеми

економіки. – 2011. - № 6(120). – С 242.

52. World Economic Situation and Perspectives 2009 / United Nations. – New York, 2009. – 160 p.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу www.mon.gov.ua

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: [//http://ukrstat.gov.ua](http://ukrstat.gov.ua).

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: [//http://zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).

4. Офіційний портал Державної фіскальної служби України. – Режим доступу [/http:// http://sfs.gov.ua/](http://sfs.gov.ua/)